

8 Νοεμβρίου 2023

Αρχάγγελοι Μιχαήλ και Γαβριήλ

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Συναξαριακές Μορφές](#)

Οι Αρχάγγελοι
Μιχαήλ και Γαβριήλ

Στην Αγία Γραφή συχνά γίνεται λόγος για τους αγγέλους. Κατά τον Πρόκλο Κωνσταντινουπόλεως, το όνομα Μιχαήλ ερμηνεύεται ως «Δύναμις Θεού» και Γαβριήλ σημαίνει «άνθρωπος Θεού». Για το λόγο αυτό και ο Αρχάγγελος Γαβριήλ υπηρέτησε με μοναδικό τρόπο την ενσάρκωση του Θεανθρώπου.

Οι άγγελοι είναι δημιουργήματα του Θεού. Σε σχέση με τους ανθρώπους είναι ανώτεροι στη γνώση, απαλλαγμένοι από τα πάθη, άυλοι και ασώματοι, όχι όμως απολύτως γιατί παντογνώστης, απαθής, άυλος, ασώματος, πανταχού παρών είναι μόνον ο Θεός. Είναι δεύτερα φώτα νοερά, τα οποία λαμβάνουν το φωτισμό τους από το πρώτο και άναρχο φως, το Θεού. Στο χριστιανισμό είναι πνευματούλικές υπάρξεις λεπτόσωμες και επιτελούν το έργο της δόξας και του ύμνου του Θεού. Συχνά προς ωφελεία των ανθρώπων έρχονται σε επαφή με αυτούς. Στην παράδοση μας έχει σχηματιστεί η εικόνα της ύπαρξης των αγγέλων ως νεανίες με φτερά αλλά και ιεροπρέπεια, με τη μορφή ενός επουρανίου στρατεύματος.

Χωρίζονται και κατατάσσονται σε τάγματα με ξεχωριστά ονόματα. Τα εννέα

αγγελικά τάγματα είναι: Άγγελοι, Αρχάγγελοι, Αρχές, Εξουσίες, Δυνάμεις, Θρόνοι, Κυριότητες, Χερουβείμ, Σεραφείμ. Γνωστότεροι από αυτούς είναι οι Αρχιστράτηγοι Αρχάγγελοι, Μιχαήλ και Γαβριήλ. Τους Αρχιστράτηγους Μιχαήλ και Γαβριήλ τους αποκαλούμε και Ταξιάρχες και την εορτή τους των Ταξιαρχών. Επικεφαλής των αγγελικών δυνάμεων είναι οι αρχάγγελοι Μιχαήλ και Γαβριήλ.

Πλήθος διηγήσεων της προστατευτικής δράσης των Αρχαγγέλων και ιδιαίτερα του Αρχαγγέλου Μιχαήλ διασώζονται σε διάφορες περιοχές. Κοντά στο Αίγιο υπάρχει η Μονή των Παμμεγίστων Ταξιαρχών. Καύχημα της Μονής είναι τα «Άχραντα Πάθη» που έχουν θαυματουργικές ιδιότητες. Στη Μυτιλήνη στο χωριό Μανταμάδες υπάρχει το μοναστήρι του Αρχαγγέλου Μιχαήλ. Εκεί φυλάσσεται μια ανάγλυφη εικόνα του Αρχαγγέλου, η οποία έχει πλαστεί από λάσπη, που έγινε από χώμα και από το αίμα των μοναχών μαρτύρων, οι οποίοι σφαγιάστηκαν στην περιοχή κατά την τουρκοκρατία. Τον Αρχάγγελο έπλασε ο μοναδικός μοναχός που επέζησε από τη σφαγή. Είναι από τα μεγαλύτερα πανελλήνια προσκυνήματα που διαρκώς θαυματουργεί.

Στην είσοδο της μονής βρίσκεται και η ολόσωμη εικόνα του Αρχαγγέλου, η οποία ενώ είναι τοιχογραφία, θαυματουργικά είχε εξαφανιστεί κατά τις ημέρες της εθνικής κρίσης στην Κύπρο το 1963 και εμφανίστηκε ξανά με τη λήξη των γεγονότων.

Στη Λέσβο επίσης υπάρχει και ολόκληρο χωριό αφιερωμένο στον Αρχάγγελο Μιχαήλ, το χωριό Ταξιάρχης, όπου και η φερώνυμη εκκλησία, στην οποία μπορεί να δει κανείς το αποτύπωμα στο μαρμάρινο δάπεδο της εκκλησίας, ανάμνηση του θαύματος που συνέβη εκεί παλιότερα. Όταν ο Αρχάγγελος με τη θαυματουργική παρουσία του διέσωσε μια μοναχή την οποία καταδίωκαν οι Τούρκοι. Τον Ταξιάρχη ακόμη τιμούν με μεγάλη ευλάβεια στη Σύμη της Δωδεκανήσου, όπου και το μοναστήρι του Πανορμίτη, όπως έτσι τον ονομάζουν εκεί. Πολλά θαύματα αποδίδονται και εκεί στον Αρχάγγελο. Με τους Αρχαγγέλους και την προστασία τους συνδέεται ιδιαίτερα η Μονή Δοχειαρίου του Αγίου Όρους.

ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΣ ΜΙΧΑΗΛ

Ο Αρχάγγελος Μιχαήλ

Ο Μιχαήλ είναι ο πιο ένδοξος και λαμπρός ταξιάρχης των ασωμάτων Δυνάμεων. Πολλές είναι οι επεμβάσεις και οι ευεργεσίες του τόσο στην Παλαιά Διαθήκη, όσο και στη Καινή Διαθήκη. Ο Αρχάγγελος Μιχαήλ εμφανίστηκε στον Πατριάρχη Αβραάμ κατά τη θυσία του Ισαάκ. Έπειτα στον Λωτ, όταν τον λύτρωσε μαζί με την οικογένειά του από την καταστροφή των Σοδόμων. Μετά παρουσιάστηκε στον Πατριάρχη Ιακώβ, όταν τον λύτρωσε από τα φονικά χέρια του αδερφού του Ησαύ. Αυτός προπορεύονταν μπροστά από τους Ισραηλίτες όταν ελευθερώθηκαν από την σκλαβιά των Αιγυπτίων, με τη μορφή νεφέλης την ημέρα και φωτιάς τη νύχτα, τους έδειχνε το δρόμο προς τη γη της Επαγγελίας. Αυτός παρουσιάστηκε στον μάντη Βαλαάμ, όταν εκείνος ήθελε να καταραστεί τον Ισραηλιτικό λαό για να μη συνεχίσει το δρόμο προς τη Χαναάν. Αυτός παρουσιάστηκε και στον Ιησού του Ναυή απαντώντας του «Εγώ αρχιστράτηγος Κυρίου νυνί παραγέγονα».

Είναι γνωστό και το θαύμα του Αρχάγγελου Μιχαήλ στους Κολοσσούς της Φρυγίας. Στην περιοχή των Κολοσσών είχε αναβλύσει πηγή με αγιασμένο νερό που θεράπευε κάθε αρρώστια. Εκεί χτίστηκε ναός στο όνομα του Αρχάγγελου Μιχαήλ. Οι

ειδωλολάτρες στράφηκαν εναντίον του ιερέα του ναού, τον οποίο όμως προστάτευσε ο Αρχάγγελος και σώθηκε. Οι ειδωλολάτρες δοκίμασαν τότε να εκτρέψουν το ρου ενός ποταμού για να πνίξουν τον ιερέα και να καταστρέψουν το ναό. Τότε ο Αρχάγγελος Μιχαήλ επενέβη και με τη ρομφαία του έσκισε στα δυο τη γη και τα νερά χωνεύθηκαν μέσα. Έως σήμερα τα νερά των ποταμών χωνεύονται, γι' αυτό και το μέρος ονομάστηκε Χώναι.

Αυτά και άλλα πολλά ιστορούνται για τον Αρχάγγελο Μιχαήλ στις θεόπνευστες Γραφές. Για αυτό και μείς τον προβάλλουμε ως προστάτη και φύλακα της ζωής μας.

Όταν ο Εωσφόρος λόγω της υπερηφάνειας του εξεγέρθηκε κατά του Θεού, θέλησε να βάλει τον θρόνο του στον ουρανό και να γίνει όμοιος με το Θεό. Τον ακολούθησε ένα τάγμα Αγγέλων, το οποίο και αυτό αποσκίρτησε από το Θεό εξαιτίας της υπερηφάνειας του. Τότε εξέπεσαν και διώχτηκαν από τον ουρανό μαζί με τον αρχηγό τους τον Διάβολο. Και έγιναν όλοι τους σκοτεινοί αντί φωτεινοί. Δαίμονες αντί Άγγελοι.

Τότε ο μέγας αυτός αρχάγγελος Μιχαήλ, βλέποντας την ελεεινή έκπτωση των Αγγέλων, κατάλαβε την αιτία της πτώσης τους, και για αυτό με την υποταγή και την ταπείνωση την οποία έδειξε στο Δεσπότη Θεό, διεφύλαξε τόσον την δική του δόξα και λαμπρότητα, όσο και την δόξα των άλλων Αγγελικών ταγμάτων. Για την υποταγή του και την ταπείνωση αυτή, διορίστηκε από το Θεό Παντοκράτορα να είναι ο πρώτος των Αγγελικών τάξεων.

Κατά την περίοδο εκείνη ο αρχάγγελος Μιχαήλ συγκέντρωσε και ένωσε τις τάξεις των Αγγέλων, και φώναξε σ' αυτούς το "Πρόσχωμεν. Ήτοι ας προσέξωμεν και ας εννοήσωμεν, τι έπαθον ούτοι οι εκπεσόντες δαίμονες διά την υπερηφανίαν τους, οίτινες προ ολίγου ήτον μαζί με ημάς Άγγελοι. Και ας στοχασθώμεν τι μεν είναι ο Θεός, τι δε είναι ο Άγγελος. Ο μεν γαρ Θεός, είναι Δεσπότης και Δημιουργός ημών των Αγγέλων. Ημείς δε οι Άγγελοι, είμεθα δούλοι και κτίσματα του Θεού". Και έτσι ύμνησε και δόξασε τον Θεό Παντοκράτορα, αναφωνώντας εκείνον τον θείο και αγγελικό ύμνο με όλους τους Αγγέλους, «Άγιος, Άγιος, Άγιος Κύριος Σαβαώθ, πλήρης ο ουρανός και η γη της δόξης αυτού».

Αυτή λοιπόν τη σύναξη των αγγέλων εορτάζουμε στις 8 Νοεμβρίου.

ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΣ ΓΑΒΡΙΗΛ

Ο Αρχάγγελος Γαβριήλ

Μαζί με τον Αρχάγγελο Μιχαήλ εορτάζεται και ο Αρχάγγελος Γαβριήλ. Πολλές είναι οι επεμβάσεις και οι ευεργεσίες του τόσο στην Παλαιά Διαθήκη, όσο και στη Καινή Διαθήκη. Ο Αρχάγγελος Γαβριήλ ήταν αυτός που παρουσιάστηκε στον Δανιήλ και εξήγησε το όραμα που είδε περί των βασιλέων Μήδων, Περσών και Ελλήνων (Δαν. 8,16). Και πάλιν ο Γαβριήλ φανέρωσε στον Δανιήλ, ότι μετά από εβδομήντα χρόνια θα κρατήσει η αιχμαλωσία των Ισραηλιτών, και μετά από τετρακόσια ενενήντα επτά χρόνια θα έρθει ο Χριστός (Δαν. 9,21-25). Ο Γαβριήλ ήταν αυτός που έφερε την είδηση στην γυναίκα του Μανωέ, ότι θα γεννήσει τον Σαμψών.

Και στην Καινή Διαθήκη ο Αρχάγγελος Γαβριήλ ήταν αυτός που έφερε την είδηση στον Ιωακείμ και την Άννα, ότι θα γεννήσουν την κυρία και Δέσποινα Θεοτόκο. Αυτός είναι που έφερε την είδηση στον Ζαχαρία ότι θα γεννήσει τον Ιωάννη τον Πρόδρομο. Ο Γαβριήλ έτρεφε και την Αειπάρθενο Μαρία δώδεκα χρόνια μέσα στα Άγια των Αγίων με ουράνια τροφή. Ο Αρχάγγελος Γαβριήλ έφερε την χαρμόσυνη είδηση στην Θεοτόκο, ότι θα γεννήσει από Πνεύμα Άγιο τον Υιό και Λόγο του Θεού.

Αυτός παρουσιάστηκε στο όραμα του Ιωσήφ και του είπε να μη φοβηθεί, αλλά να παραλάβει τη Μαριάμ ως γυναίκα του, επειδή το παιδί που θα γεννήσει προέρχεται από Πνεύμα Άγιο. Αυτός παρουσιάστηκε και στους ποιμένες και τους έφερε την είδηση ότι γεννήθηκε ο Σωτήρας του κόσμου Χριστός. Και αυτός σε όραμα είπε στον Ιωσήφ να πάρει το Θείο Βρέφος και την Μητέρα του και να φύγει στην Αίγυπτο. Και πάλι αυτός ξαναείπε στον Ιωσήφ να επιστρέψει στην πατρίδα του.

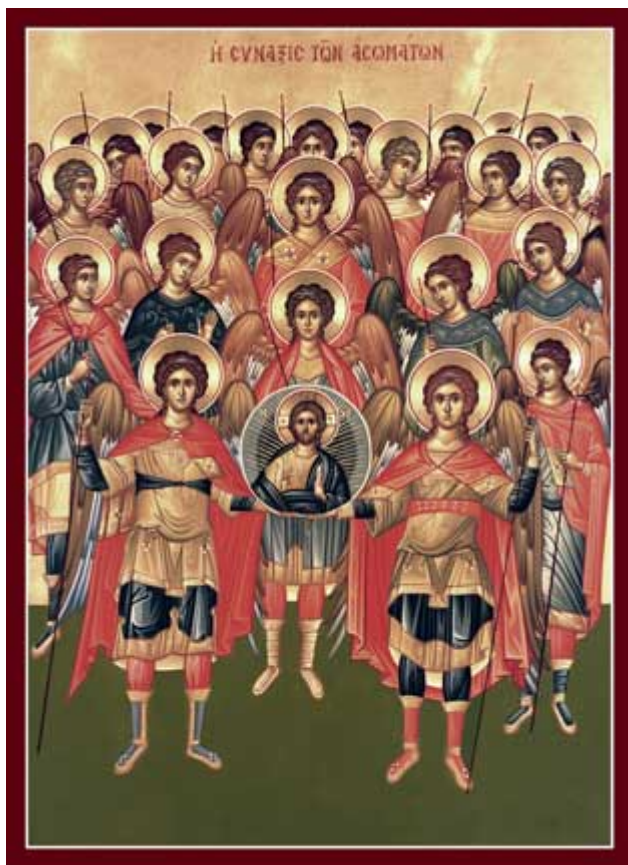
Πολλοί από τους ιερούς μελετητές και ασματογράφους γνωματεύουν, ότι ο θείος Γαβριήλ ήταν ο Άγγελος ο οποίος κύλισε την βράχο από το μνημείο του Ιησού. Και αυτός ήταν που έφερε το μήνυμα στις Μυροφόρες για την Ανάσταση του Κυρίου. Ο Αρχάγγελος Γαβριήλ ήταν αυτός που υπηρέτησε το Μυστήριο της ένσαρκης οικονομίας του Θεού Λόγου από την αρχή ως το τέλος. Για αυτό και η Εκκλησία του Χριστού αποφάσισε να συνορτάζει μαζί τους δύο Αρχαγγέλους Μιχαήλ και Γαβριήλ, και να επικαλείται την χάρη και τη βοήθεια τους.

ΕΟΡΤΕΣ

Πολλές είναι οι εορτές που είναι αφιερωμένες στους αγγέλους.

-Η Δευτέρα είναι αφιερωμένη στα τάγματα των Ουράνιων Δυνάμεων.

Η Σύναξις των Ασωμάτων

Η Σύναξις των Ασωμάτων

-Η Σύναξη των Αρχιστράτηγων Μιχαήλ και Γαβριήλ στις 8 Νοεμβρίου. Την ημέρα αυτή είναι και η εορτή της Πολεμικής μας Αεροπορίας. Τηρώντας την αρχαία παράδοση, η Εκκλησία τελεί την εορτή της συνάξεως των αρχιστράτηγων Μιχαήλ και Γαβριήλ και όλων των επουρανίων δυνάμεων σε ανάμνηση της αποστασίας του σατανά. Όταν ο αρχάγγελος Μιχαήλ είδε το σατανά πεσόντα, κάλεσε τις ουράνιες δυνάμεις. Αναφώνησε «πρόσχωμεν» και ύμνησε με τους υπόλοιπους αγγέλους το Θεό. Αυτή η συγκρότηση ονομάστηκε σύναξη των ασωμάτων, δηλαδή ένωση και ομόνοια των αγαθών αγγέλων.

Ένα μέρος από τους αγαθούς αγγέλους έχοντας ως επικεφαλής τους τον Εωσφόρο εξαιτίας της υπερηφάνειας και του εγωϊσμού ήρθαν εναντίον του Θεού. Έτσι εξέπεσαν από την αγαθότητα και μεταβλήθηκαν σε πονηρά πνεύματα, τους δαίμονες. Αντιστρατεύονται το θέλημα του Θεού και υποβάλλοντας τους ανθρώπους σε διάφορους πειρασμούς προσπαθούν να τους απομακρύνουν από τη σωτηρία και από τον Θεό. Ο Άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός γράφει: « κάθε κακία επινοήθηκε από αυτούς όπως και τα ακάθαρτα πάθη. Και τους δόθηκε η παραχώρηση να προσβάλλουν τον άνθρωπο, δεν μπορούν όμως να εξαναγκάσουν κανέναν. Σε μας υπάρχει η δυνατότητα να δεχτούμε ή να μην δεχτούμε την προσβολή».

-Η Σύναξη του Αρχαγγέλου Γαβριήλ στις 26 Μαρτίου.

-Η Σύναξη του Αρχαγγέλου Γαβριήλ «εν τω Άδειν» στις 11 Ιουνίου. Στη σκήτη του Πρωτάτου που βρίσκεται στις Καρυές της ιεράς μονής Παντοκράτορος υπάρχει λάκκος που έχει διάφορα κελιά. Σε ένα από αυτά το οποίο ήταν αφιερωμένο στην Παναγία κατοικούσε ένας ιερομόναχος με τον υποτακτικό του. Ένα Σάββατο βράδυ που ο γέροντας ήταν στο Πρωτάτο και ο υποτακτικός ετοιμαζόταν να αναγνώσει την ακολουθία του, ήρθε στο κελί του ένας ξένος και ζήτησε να φιλοξενηθεί. Έψαλλαν μαζί την ακολουθία, όταν όμως έφτασαν στην Τιμιωτέρα ο μοναχός έψαλλε μόνο «την Τιμιωτέρα των Χερουβείμ», ο ξένος μοναχός όμως έψαλλε «Άξιον εστί ως αληθώς μακαρίζειν σε την Θεοτόκον την αιμακάριστον και παναμώμητον και Μητέρα του Θεού ημών» και στη συνέχεια πρόσθεσε και το «την Τιμιωτεραν...» έως τέλους. Ο Αγιορείτης μοναχός θαύμασε τον ύμνο και ζήτησε από τον ξένο να του τον γράψει. Επειδή δεν είχε χαρτί και μολύβι ο ξένος χάραξε τον ύμνο με το δάχτυλο του σε μάρμαρο και αμέσως εξαφανίστηκε. Η μαρμάρινη πλάκα στάλθηκε στην Κωνσταντινούπολη και από την εποχή εκείνη ο αρχαγγελικός αυτός ύμνος ψάλλεται από όλους τους Ορθοδόξους. Η εικόνα στην οποία εψάλλει ο ύμνος ονομάζεται «Άξιον Εστί» και φυλάσσεται στο Πρωτάτο, στον κεντρικό ναό των Καρυών του Αγίου Όρους. Ο ύμνος έχει ως εξής: «Άξιον εστί ως αληθώς, μακαρίζειν σε την Θεοτόκον, την αιμακάριστον και

παναμώμητον, την Μητέρα του Θεού ημών. Την Τιμιωτέραν των Χερουβείμ και ενδοξοτέραν ασυγκρίτως των Σεραφείμ, την αδιαφθόρωσ Θεόν Λόγον τεκούσαν την όντως Θεοτόκον σε μεγαλύνομεν».

-Το θαύμα του Αρχαγγέλου Μιχαήλ στους Κολοσσούς της Φρυγίας, το εν Χώναις στις 6 Σεπτεμβρίου. Στην περιοχή των Κολοσσών είχε αναβλύσει πηγή με αγιασμένο νερό που θεράπευε κάθε αρρώστια. Εκεί χτίστηκε ναός στο όνομα του Αρχαγγέλου Μιχαήλ. Οι ειδωλολάτρες στράφηκαν εναντίον του ιερέα του ναού, τον προστάτευσε όμως ο Αρχάγγελος και σώθηκε. Οι ειδωλολάτρες δοκίμασαν τότε να εκτρέψουν το ρου ενός ποταμού για να πνίξουν τον ιερέα και να καταστρέψουν το ναό. Τότε ο Αρχάγγελος Μιχαήλ επενέβη και με τη ρομφαία του έσκισε στα δυο τη γη και τα νερά χωνεύθηκαν μέσα. Έως σήμερα τα νερά των ποταμών χωνεύονται. Γι' αυτό και το μέρος ονομάστηκε Χώναι.

ΥΜΝΟΛΟΓΙΑ

Άπολυτίκιον

Ήχος δ'.

Τῶν οὐρανίων στρατιῶν Ἀρχιστράτηγοι, δυσωποῦμεν ὑμᾶς ἡμεῖς οἱ ἀνάξιοι, ἵνα ταῖς ὑμῶν δεήσεσι, τειχίσητε ἡμᾶς, σκέπη τῶν πτερύγων, τῆς ἀύλου ὑμῶν δόξης, φρουροῦντες ἡμᾶς προσπίπτοντας, ἐκτενῶς καὶ βοῶντας· Ἐκ τῶν κινδύνων λυτρώσασθε ἡμᾶς, ὡς Ταξίαρχαι τῶν ἄνω Δυνάμεων.

Ἄτερον Ἀπολυτίκιον

Ήχος δ'. Ὁ ὑψωθεὶς ἐν τῷ Σταυρῷ.

Φερωνυμία καταλλήλω ἐμπρέπων, καθυπουργεῖς ἐν τῇ τοῦ Λόγου σαρκώσει, ὡς στρατηγοὶ τῶν Ἀσωμάτων τάξεων ὅθεν εὐηγγέλισαι, τῇ Παρθένῳ Μαρίᾳ, χαῖρε προσφωνῶν αὐτή, τὸν Θεὸν γὰρ συλλήψη, ὃν ἐκδυσώπει σώζεσθαι ἡμᾶς, τοὺς σὲ ὑμνοῦντας, Γαβριὴλ Ἀρχάγγελε.

Ἄτερον Ἀπολυτίκιον

Ήχος πλ. α'. Τὸν συνάναρχον Λόγον.

Ὡς νεφέλη ὠράθης ἐπισκιάζουσα, Μιχαήλ Ταξίαρχο τῷ σῶ ἀγίῳ ναῶ, ὑετίζων δαψιλῶς ὕδωρ ἀθάνατον ὅθεν ὡς ἄλλη κιβωτόν, διεφύλαξας αὐτόν, καὶ ρεΐθρων τῶν ποταμῶν, τὸν ροῦν ἠκόντιας πόρρω, πρὸς εὐφροσύνην τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Κοντάκιον

Ήχος β'.

Ἀρχιστράτηγοι Θεοῦ, λειτουργοὶ θείας δόξης, τῶν ἀνθρώπων ὁδηγοί, καὶ ἀρχηγοὶ Ἀσωμάτων, τὸ συμφέρον ἡμῖν αἰτήσασθε, καὶ τὸ μέγα ἔλεος, ὡς τῶν Ἀσωμάτων Ἀρχιστράτηγοι.

Πηγή: oiaggeloufwtos.blogspot.gr